



**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „НИКОЛА ОБРЕТЕНОВ” – РУСЕ**

гр. Русе, ул. "Никола Табаков", № 4  
тел.: Дирекция и администрация: 082/86-15-19; Зам.-директор: 0879029151  
e-mail: [ou\\_nobretenov@abv.bg](mailto:ou_nobretenov@abv.bg) website: <http://ounikolaobretenov.weebly.com>



**УТВЪРДИЛ:.....**

**ЕМИЛ ТЮЛЕКОВ**

*Директор на ОУ „Никола Обретенов“ – Русе*

**УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА  
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ**

Актуализирана на Педагогически съвет с Протокол №1/23.09.2022 г.

и утвърдена със заповед на директора на училището

Учебна 2022/2023 година

*Настоящата програма е Приложение към Стратегията за развитие на ОУ „Никола Обретенов” - Русе за периода 2021-2025 г.*

## **АНАЛИЗ И МАЩАБ НА ПРОБЛЕМА ЗА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ И НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ПРЕВЕНЦИЯ**

### **I. НОРМАТИВНА РАМКА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ.**

Разработването и въвеждането на Училищна програма за превенция на ранното напускане на училище /УППРНУ/ е на основание и в изпълнение на Закона за предучилищното и училищното образование /ЗПУО/, обн., ДВ, бр. 79/13.10.2015 г., в сила от 01.08.2016 г., ДОС за приобщаващо образование, Национална стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2014-2020), Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри, Национална програма „Без свободен час” и Стратегия за развитие на училището за периода 2021-2025 г.

### **II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СИТУАЦИЯТА В УЧИЛИЩЕ.**

Необходимостта от разработването на ефективни мерки и дейности за превенция на ранното напускане на училище е обусловена от анализа в края на учебната 2021/2022 г. на класните ръководители и методическите объединения за резултатите от учебно-възпитателната работа. Данните от този анализ определят като най-рискова група учениците от прогимназиалния етап. Основните причини за допускане на извинени и неизвинени отсъствия от учениците и риска от ранното им напускане на училище са:

- **Педагогически:**

1. Некоректно отразяване и извиняване на допуснатите отсъствия от учениците.
2. Приемането на оправдателните документи за извиняване на отсъствията от класните ръководители след определения задължителен срок, описан в Правилника за дейността на училището.
3. Непостоянна комуникация и взаимодействие на класните ръководители с родителите на учениците.
4. Неизградени модели за активно включване на родителите на учениците от прогимназиален етап на образование в учебно-възпитателния процес в училище.
5. Слабости в методиката на обучение и преподаване.

- **Психологически:**

1. Трудности при усвояването на учебния материал и отдалеченост на учебното съдържание от учениците.
2. Занижен интерес на учениците към учебния процес и липса на мотивация за постигане на по-високи резултати на НВО
3. Нарушаване на учебната дисциплина и конфликтно поведение, поради което учениците се отстраняват от учебни часове.

- **Социално-икономически причини:**

1. Липсата на родителски контрол и незаинтересованост към участието и резултатите от учебния процес на учениците от прогимназиален етап.
2. Нарушена семейна цялост – работещи в чужбина един или и двамата родители, като учениците се отглеждат от други възрастни, които не успяват да приложат успешно възпитателни модели на поведение поради липса на авторитет или поради други причини.
3. Закъснения или отсъствия поради отдалеченост на местоживеенето от училище.

- **Здравословни причини.**

1. Периодично и продължително отсъствие на ученици по здравословни причини и недостатъчно ефективна работа с тях за компенсиране на учебното съдържание.

### **III. ЦЕЛИ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ.**

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на училище на идентифицираните ученици, попадащи в рискова група.
2. Подобряване на резултатите от обучението, измерими от НВО в IV и в VII клас и осигуряване на подходяща образователна среда за развитие на всеки ученик.

### **IV. МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ БРОЯ НА ОТСЪСТВИЯТА И РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ**

<b>I. ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ</b> за допусканите отсъствия от училище <b><u>по</u></b> <b><u>педагогически причини:</u></b>	<b>ДЕЙНОСТИ:</b>	<b>ОТГОВОРНИЦИ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО</b>
<b>МЯРКА № 1:</b>  <b>Оптимизиране на работата по намаляване броя на отсъствията на учениците</b>	<b>1.</b> Класният ръководител извинява отсъствията на ученика само при представяне на извинителните бележки в определения в ПДУ срок – до три дни, след удостоверяване на валидността на документа.	Класни ръководители
	<b>2.</b> Своевременно информиране на родителите за отсъствията и успеха на учениците.	Класните ръководители
	<b>3.</b> Изпращане на уведомителни писма до дирекция „Социално подпомагане” за учениците, допуснали повече от пет неизвинени отсъствия в рамките на един месец.	Класните ръководители
	<b>4.</b> Повишаване на контрола от класните ръководители при получаване на документи за извиняване на отсъствията – по негова преценка: се консултира с медицинското лице в училище относно легитимността на медицинските бележки; чрез справка с личния лекар на ученика или с лицето, издало документа, когато отсъствията на ученика са системни и продължителни. В случай, че е представена бележка от родител за отсъствия по семейни причини да се прави справка с родителите на ученика за достоверността и.	Класни ръководители, Медицинско лице в училище
	<b>5.</b> Завишен контрол от страна на училищното ръководство за реалното отразяване на отсъствията на учениците. Ежемесечна проверка на училищната документация, свързана с отсъствията на учениците.	Директор ЗД

	<p>6. След направена оценка на ЕПЛР на индивидуалните потребности на ученика и в случай, че е възникнала необходимост от допълнително въздействие върху него, класният ръководител разработва, план за действие с конкретни срокове за конкретния ученик, допуснал голям брой отсъствия, с цел превенция на риска от отпадането му от училище. В плана задължително се включват дейности и за работа с родителите/настойниците на ученика.</p>	<p>Класни ръководители, Социален педагог - външен</p>
	<p>7. При отсъствие на ученика повече от три поредни дни, през които не е установена връзка с него и с родителите му за изясняване на причините за отсъствията, класният ръководител уведомява писмено директора на училището за случая.</p>	<p>Класни ръководители</p>
	<p>8. Определяне със заповед на директора на мобилна група за посещение на адреса по местоживеее на ученика, застрашен от ранно напускане на училище.</p>	<p>Директор</p>
<p><b>МЯРКА № 2:</b></p> <p><b>Изграждане на ефективна комуникация и взаимодействие с родителската общност</b></p>	<p>1. Нов подход при провеждане на родителски срещи в посока към приобщаване на родителите чрез търсене на тяхната гледна точка, стимулиране на изразяването на предложения и активното им включване в работата за подобряване живота в паралелката и в училището.</p>	<p>Класните ръководители, Обществен съвет</p>
	<p>2. Запознаване на родителите с Правилника за дейността на училището и с Правилника за вътрешния ред на първата родителска среща, както и с други нормативни документи, отнасящи се до задълженията, отговорностите и санкциите на учениците, с цел синхронизиране на целите и взаимодействието в учебно-възпитателния процес.</p>	<p>Класните ръководители</p>

	3. Инициатива „Ден на отворените врати”, в който родителят може да присъства в учебния час.	Класни ръководители, Преподаватели, Директор, ЗД, Обществен съвет
	4. Включване на родителите в училищния живот чрез пряко и непряко участие в мероприятия и инициативи на паралелката, както и в училищни празници, тържества и събития.	Класните ръководители, Обществен съвет, Ученически съвет
	5. Системно поддържане на контакт между класните ръководители, учителите и родителите на учениците с цел обсъждане на резултатите, и затруднения в обучението, като и отсъствията на ученика. В случай на невъзможност за осъществяване на връзка с родителите, се изпращат уведомителни писма.	Класни ръководители Учители, преподаващи на ученика
	6. Провеждане на тематични срещи с родители по проблемите на отговорността за възпитанието и образованието на децата и задълженията на родителите.	Класни ръководители, Учители, УКППМН, Обществен съвет, външни специалисти
	7. Текущ контрол върху изпълнение задълженията на педагогическите специалисти, свързани с документирането на дейностите за поддържане на непрекъснат контакт и информиране на родителите за развитието на ученика и присъствието му в училище.	Директор, ЗД
<b>МЯРКА № 3: Преодоляване на</b>	1. Провеждане на редовни и допълнителни консултации с ученици, застрашени от отпадане, поради неусвоен учебен материал.	Учители

<b>слабостите в методиката на обучение и преподаване.</b>	<b>2.</b> Използване на различни ИКТ в учебните часове.	Учители
	<b>3.</b> Подкрепа на ученици, застрашени от отпадане, от техни връстници	Учители
	<b>4.</b> Задължително включване на учениците с образователни затруднения в проект „Твоят час”	Учители
	<b>5.</b> Включване на теми в плановете на МО, които ще осигурят обмяна на добри практики и опит в прилагането на иновативното преподаване и обучение чрез представяне на открити електронни уроци, уроци с практическа насоченост, игрови и ролеви игри, работа по групи и др.	Председателите на МО
	<b>6.</b> Текущ контрол по изпълнението на заложените в плановете на МО теми за провеждане на сбирки за обмяна на опит и добри практики.	ЗД
	<b>7.</b> Поддържане и повишаване квалификацията на учителите, включването им в училищни, национални и международни проекти и програми, свързани с оптимизиране на качеството на образованието чрез съвременни модели и техники на преподаване и насочени към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище.	Директор, ЗД, УК по квалификацията
	<b>8.</b> Анализирание на контролните работи на учениците и анализ на слабите страни. Планиране и предприемане на мерки за отстраняването им.	Учители, Председатели на МО, ЗД
	<b>9.</b> Анализирание на резултатите от обучението по отделните учебни предмети спрямо очакваните резултати в края на всеки учебен срок.	Учители, Председатели на МО

	<b>10.</b> Анализирани на резултатите, получени от оценяването на входните и изходни равнища и НВО и набелязване на мерки за повишаване на успеваемостта.	Учители, Класни ръководители, Председатели на МО, ЗД
	<b>11.</b> При необходимост, осигуряване на методическа подкрепа на учителите с малък или никакъв педагогически стаж чрез определяне на „наставник”.	Директор и ЗД
	<b>12.</b> Периодичен текущ контрол за наблюдения на учебните часове.	Директор, ЗД
<b>II. ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ</b> за допусканите отсъствия от училище <b><u>по психологически причини:</u></b>		
<b>МЯРКА № 1:</b> <b>Преодоляване на трудностите у ученика при усвояването на учебния материал и сложността на учебното съдържание</b>	1. По-голяма атрактивност на преподавания материал чрез интерактивни методи, електронни уроци, онагледяване, практическа насоченост	Учители
	2. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти за ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения чрез устни и писмени вътрешни и външни изпитвания, наблюдения, индивидуални разговори и изготвяне на план за работа с ученика.	Учители, Класни ръководители
	3. Обхващане на учениците, имащи затруднения при усвояването на учебния материал, в група на ЦОУД.	Учители



	4. Включване на учениците с образователни затруднения в проект „Твоят час”.	Учители
	5. Прикрепване на ученик-наставник към ученик в риск.	Учители
	6. Своевременно информиране на родителите за затрудненията, които изпитва ученика. Консултиране и планиране на общи дейности за оказване на подкрепа, като се дадат конкретни насоки на родителите за проверка на поставените задачи за домашна работа и усвояване на учебното съдържание по съответните учебни предмети.	Класни ръководители, Родители
	7. Включване на ученика в училищни и други програми за допълнително обучение, съгласувано с родителите.	Учители
	8. Поощряване на учениците и родителите за постигнатите успехи и резултати от съвместните усилия и взаимодействие при постигането на общите цели.	Учители Класни ръководители
<b>МЯРКА № 2:</b> <b>Повишаване на интереса към училищния живот, учебния процес и преодоляване липсата на мотивация у учениците към постигане на високи резултати в обучението</b>	1. Включване на ученици с по-голям брой отсъствия в привлекателни за тях извънкласни дейности, занимания по интереси, спортни игри и др., които ще повлияят положително върху изграждането и утвърждаването на положителни нагласи за училището.	Учители
	2. Осигуряване на позитивна образователна среда – условия за обучение, училищен климат, атмосфера на взаимоотношения и управление.	Директор, ЗД, всички педагогически специалисти
	3. Инициативи за подпомагане и взаимопомощ на ученици в риск от техни съученици на принципа „ученици обучават връстници” по време на учебните часове и при подготовката на домашната работа.	Класни ръководители

	4. Поетапно подновяване и поддържане на МТБ на училището – съвременно обзавеждане и освежаващи ремонти на класните стаи, закупуване на нови географски и исторически карти, обновяване и профилактика на компютрите, на софтуерното и хардуерното обслужване, осигуряване на условия за провеждане на лабораторни опити и упражнения, закупуване на книги и помагала за нуждите и на учителите и на учениците, подобряване на спортната база.	Директор, ЗД, Главен счетоводител, Родителски общности
	5. Диагностика, информиране, консултиране и посредничество на ученика за кариерното му ориентиране с оглед подпомагането му при формирането на самостоятелен и осъзнат избор на образование.	Класни ръководители, Учители по учебните предмети
	6. Включване на учениците, застрашени от отпадане и с обучителни затруднения, в целодневна организация на учебния ден.	Класни ръководители
<b>МЯРКА № 3:</b>	1. Консултиране на застрашените от отпадане ученици с психолог.	Директор, ЗД и класни ръководители
<b>Редуциране на случаите на изгонване на ученик от учебен час поради нарушаване на учебната дисциплина и конфликтно поведение.</b>	2. Прилагане на подходи от учителя за провокиране и поддържане на интереса на учениците към темата на учебния час с цел създаване на заетост и активност, съобразявайки се с динамиката на паралелката – различните нива на знания и подготовка на учениците.	Учители
	3. Посещения от директора, ЗДУД и класните ръководители в проблемните класове, с цел намаляване на отсъствията при отстраняване от учебен час.	Директор, ЗД, Класни ръководители

<p><b>МЯРКА № 4:</b> <b>Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученика</b></p>	<p><b>1.</b> Проучване и актуализиране на информация за ученика и семейството – <i>адрес по местоживеене, телефони за връзка, личен лекар, месторабота на родителите, данни за носителя на родителските права при раздяла или развод на родителите чрез справка с Решението на съдебните власти.</i></p> <p>В случай на отглеждане на ученика от близки и роднини или приемен родител, да се изиска представянето на Определението/ Решението на съда за предприетата мярка за закрила или нотариално заверена декларация от родителите за временно определяне на лице, полагащо грижи за ученика/настойник/попечител, в тяхно отсъствие.</p>	<p>Класни ръководители</p>
	<p><b>2.</b> Изготвяне на справки в края на всеки учебен срок/година или при промяна на статуса на ученици, чийто родители живеят и работят в чужбина, които са отглеждани от един родител / от близки или роднини / приемен родител.</p>	<p>Класни ръководители</p>
	<p><b>3.</b> Класните ръководители подават писмено информация на ръководителя на Екипа за подкрепа на личностното развитие, след извършен анализ и оценка на индивидуалните потребности на ученици, за които е установено, че са в риск от ранно напускане на училище.</p>	<p>Класни ръководители, Учители</p>
	<p><b>4.</b> Водене на <i>Регистър на учениците, застрашени от отпадане</i> чрез вписване на подадената информация по т. 3, след извършена от учителите оценка на учениците, попадащи в тази рискова група.</p>	<p>ЗД</p>
	<p><b>5.</b> Подобряване на възможностите за обучение на деца със СОП – назначаване на необходимите специалисти, създаване на условия за провеждане на специализираното обучение на тези ученици.</p>	<p>Директор</p>

	6. Определяне на ЕПЛР на учениците, при конкретен случай, съгласно издадената заповед на директора.	Директор
	7. Контрол върху изпълнението на заложените в индивидуалния план за работа с ученика дейности.	Координатор на ЕПЛР
<b>III. ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ</b> за допусканите отсъствия от училище <u>по социално-икономически причини:</u>	1. Запознаване на родителите с утвърдените училищни планове и програми и образователни изисквания и възможностите за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие (ПЛР).	Класните ръководители
	2. Консултации на родителите по въпросите за възпитанието, развитието и отговорностите на учениците, с цел успешно прилагане на възпитателни модели и насърчаване на родителите за осъществяване на системен родителски контрол.	Класните ръководители
	3. Координация и взаимодействие с дирекция „Социално подпомагане” и отдел „Закрила на детето” при случаи на деца в риск.	
	4. Провеждане на инициативи от членовете на Обществения съвет за повишаване на ефективното взаимодействие с родителите на учениците в риск, както и за повишаване на родителския контрол и прилагането на училищните политики за качествено образование	Обществен съвет, Директор
<b>МЯРКА № 2:</b> Повишаване на сътрудничеството между родителската общност и	1. Съгласуване с родителите на планираните от учителите дейности и мерки за подкрепа и позитивно въздействие върху ученика.	Класни ръководители, Учители
	2. Комуникация между обществения съвет и учителите за набелязване	Директор, ЗД и класни

ръководството на училището	на мерки за преодоляване на социално-икономическите причини за допуснатите отсъствия.	ръководители
	3. Регулярно провеждане на родителски срещи.	Директор и ЗД
	4. Включване на родителите в организирани спортни игри и форми на организиран отход и туризъм, посещения и организиране на културни събития, училищни празници.	Класни ръководители
<b>МЯРКА № 3:</b> Ограничаване на закъснения или отсъствия поради отдалеченост на местоживеенето или липса на финансови средства.	1. Осигуряване на безплатна закуска за учениците от I-IV клас;	Директор, ЗД
	2. Организиране на благотворителни акции и дарения за застрашените ученици.	Директор, ЗД
	3. Установяване на ефективен диалог училище – външни институции, имащи отношение към проблема	Директор, ЗД
<b>IV. ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ</b> за допусканите отсъствия от училище <u>по здравословни причини:</u>		
<b>МЯРКА № 1:</b> Подкрепа на учениците със здравословни нарушения и родителите им	1. Запознаване на класния ръководител със здравословния проблем на ученика.	Класните ръководители
	2. Насочване към лекар-специалист, психолог или комисия за реална преценка на състоянието на ученика.	Класните ръководители
	3. Ако ученикът е със СОП, с него да се работи индивидуално.	Ресурсен учител, Класните ръководители
	4. Запознаване на родителите и учениците с формите на обучение в	Класни ръководители

	училище и прилаганите към тях училищни учебни планове, според ЗПУО.	
	5. Адаптиране на училищната среда с нуждите на ученици с опорно-двигателни затруднения.	Директор, Обществен съвет

#### V. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА.

Изпълнението на мерките и дейностите на училищната програма се осигурява основно чрез средствата на училищния бюджет и чрез участие в общински, национални и европейски програми.

#### VI. АКТУАЛИЗИРАНЕ, ОТЧЕТНОСТ И МОНИТОРИНГ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА.

Училищната програма е отворена към допълнения и актуализиране и следва да се спазва от всички педагогически специалисти, работещи в училището.

С цел по-висока ефективност на мерките и дейностите от настоящата програма ще се осъществява текущ мониторинг и контрол от директора на училището и заместник-директора по учебната дейност през цялата учебна година.

В края на всяка учебна година ще се изготвя отчетен доклад за изпълнението на програмата, който ще бъде представен пред педагогическия съвет на училището.

**Програмата е актуализирана от комисия в състав:**

**Председател:** .....  
**Димитър Тодоров**  
**Член:** .....  
**Джейлян Юсуф**  
**Член:** .....  
**Ивелина Василева**